

18.09.2024

216/00.04.02/2024
Tilastotuotannon
muutokset

Tilastokeskus

TK/2330/00.07/2024
LUKE/2820/07 00 02 00/2024**HSL:n lausunto tilastotuotannon muutoksista**

Tilastokeskus ja Luonnonvarakeskus Luke ovat pyytäneet lausuntoa muistosta liittyen tilastotuotannon muutoksiin, jotka koskevat suunnitelmia tilastotoiminnan kehittämistä ja ei-lakisääteisen tilastotuotannon lakkauttamisesta. Lausuntojen määräaika on 20.9.2024. Helsingin seudun liikenne HSL kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

HSL on jäsenkuntiansa joukkoliikenteen järjestämisestä ja Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelusta vastaava viranomaisena. HSL:n lausunto koskee erityisesti suunnitelmaa talous ja globalisaatio -kokonaisuuden alla olevan maarakennuskustannusindeksin (MAKU) lakkauttamisesta.

Tilastokeskuksen mukaan maarakennuskustannusindeksi kuvaa niiden kustannusten muutoksia, joita maarakennusalan yrittäjälle koituu panosten ostamisesta ja käyttämisestä. Maarakennuskustannusindeksistä tuotetaan pistelukuja osaindekseittäin sekä panosryhmittäin.

Suomen tilastoviranomaisten tuottamista tilastoista merkittävä ja kasvava osuus pohjaa Euroopan unionin tilastoasetusten asettamiin vaatimuksiin sekä muihin kansainvälisiin sitoumuksiin. Samanaikaisesti kuitenkin esimerkiksi Tilastokeskuksen vuotuinen budjettirahoitus on valtiovarainministeriön muutosjohtamisen tukiryhmän ehdotuksen perusteella supistumassa hallituskauden aikana yli 7 %:lla.

Tietoon perustuvan päätöksenteon näkökulmasta suunnitelma maarakennuskustannusindeksin lakkauttamisesta vaikuttaa kestävämmältä. Tilaston lakkauttaminen rapistuttaisi merkittäväällä tavalla Suomen infra-alan ja liikennejärjestelmäsuunnittelun tietopohjaa. Pitkän aikasarjan muodostavalla indeksillä on elimellisen tärkeä ja poikkileikkaava merkitys läpi liikenteen toimialan.

Maarakennusindeksiä hyödynnetään laajalti kaikissa suuremmissa infrahankkeissa. 2020-luvun alun inflaatiokehitys on osoittanut Tilastokeskuksen tuottaman laadukkaan kustannusindeksin merkityksen. Maarakennusindeksin korvaavaa tietoa ei ole käytettävissä, myöskään

esimerkiksi rakennuskustannusindeksi ei infranhankkeiden kustannusseurantaan sovellu.

Vuositasolla infrarakentamisessa on kyse miljardiluokan investoinneista, joiden rahoituksesta yli puolet on julkista. Maarakennuskustannusindeksin lakkauttamisen aiheuttama tietopohjan heikkeneminen vaikuttaisi negatiivisesti suoraan infrarakentamisen kustannushallinnan laatuun ja sitä kautta Suomen talouteen laajemminkin.

Ilman maarakennuskustannusindeksiä infrastruktuurin kustannusohjattu suunnittelu ja infrarakentamisen kustannusriskien hallinta vaikeutuvat merkittävästi. Lisäksi on mahdollista, että osan infrahankkeista toteuttamisedellytykset heikkenevät. Myös jo rakenteilla olevat infrahankkeet on sidottu kyseiseen indeksiin, jolloin tilaston lakkauttamisella olisi näihin potentiaalisesti laajemminkin ongelmallisia vaikutuksia.

Lisätietoja antaa liikenne-ekonomisti Kalle Laukkanen.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Vesa Silfver
vs. toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 20.9.2024.